श्री रामचंद्र मिशन®

ECHOES
इंडिया
वार्तापत्र

प्रिय कमलेशभाईंचा जन्मदिवस समारंभ

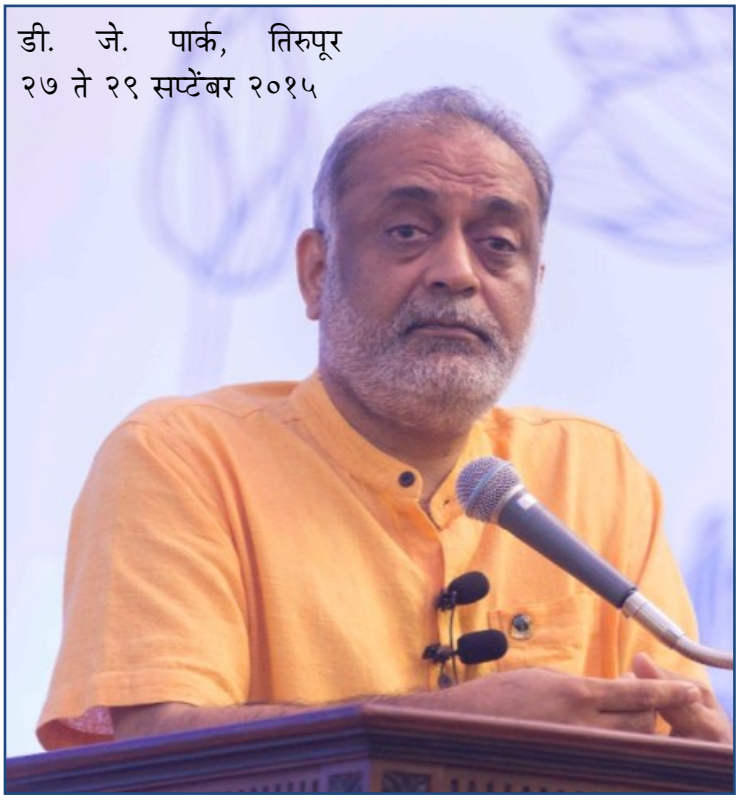

तिरुपूर येथील डी. जे. पार्क येथे कमलेशभाईंचा साठावा जन्मदिवस तीन दिवसीय भंडाऱ्याच्या स्वरुपामध्ये साजरा करण्यात आला. यावेळी प्रथमच त्यांच्या जन्मदिवसानिमित्ताने भंडाऱ्याचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमाची घोषणा झाल्यानंतर केवळ दोन महिने इतका कमी कालावधी उपलब्ध असतानादेखील, आयोजकांनी पुरेश्या सुविधांचा प्रबंध केला होता. सर्व अभ्यासी स्वयंसेवकांच्या अथक परीश्रमामुळे नियोजित वेळेमध्ये सर्व सुविधा उपलब्ध झाल्या आणि हा समारंभ सहजतेने पार पडला.

कमलेशभाईंनी दि. २७ आणि २८ या दोन्ही दिवशी तीन सिटिंग्ज संचालित केल्या आणि दि.२९ रोजी झालेल्या सिटिंग नंतर कार्यक्रमाची सांगता झाली. सत्संगाच्या वेळा सकाळी ६:३०, १० आणि संध्याकाळी ५ या होत्या.

दि. २७ रोजी आपल्या भाषणामध्ये कमलेशभाईंनी, भेटवस्तू स्वीकारण्याविषयीची नावड व्यक्त केली. त्यांनी नम्रपणे सर्वांना विनंती केली की, जर कुणाला काही देण्याची इच्छा असेल तर त्यांनी त्याऐवजी मिशनला देणगी द्यावी. यावेळी त्यांनी असे नमूद केले की, जगभरामध्ये प्रारंभ झालेल्या हृदयानुभूती उपक्रमाच्या उभारणी आणि संचालनासाठी बऱ्याच मोठ्या प्रमाणावर निधीची आवश्यकता आहे.

दि. २८ रोजी सकाळी ते अतिशय आनंदात होते. ते म्हणाले की 'अभ्यासींनी कुटिरामध्ये गर्दी केलेली नव्हती आणि सर्व परिसर शांत होता' हीच खरी म्हणजे वाढदिवसाची सर्वात सुंदर भेट होती. यावेळी 'एका व्यक्तीने, दुसऱ्या व्यक्तीमध्ये सहजमार्गाचा प्रतिध्वनी कसा निर्माण करावा' आणि 'नव्याने मिशनमध्ये येणाऱ्या लोकांकडून याचा कसा प्रसार व्हावा' याविषयांवर त्यांनी भाष्य केले. ते म्हणाले की, ज्यादिवशी नवे लोक येतील त्यावेळी लगेचच आपण त्यांना इतरांसाठी विश्राम–तंत्राचा (रिलॅक्सेशन टेक्नीकचा) वापर करण्यासाठी सक्षम बनवले पाहीजे कारण त्यामुळे त्यांना इतरांशी याविषयी सहजपणे बोलता येईल. अभ्यासींनी हृदयानुभूती उपक्रमाविषयी पर्याप्त माहिती घेऊनच हा कार्यक्रम आयोजित करावा अशी सूचना त्यांनी केली. यासंदर्भामध्ये अभ्यासींच्या काही सूचना असतील तर त्यांनी त्या suggestions@srcm.org. या संकेतस्थळावर पाठवाव्यात, असे निवेदन कमलेशभाईंनी केले.

यावेळी तिरुपूर येथे प्रथमच ध्यानगृहामध्ये वातावरणामधील आर्द्रता टिकेल अशी व्यवस्था करण्यात आली होती, ज्यामुळे दिवसभर जाणवणाऱ्या उष्णतेपासून अभ्यासींना आवश्यक असणारा आराम मिळाला. ध्यानगृहामध्ये सत्संगासाठी एकूण सोळा हजार पाचशे लोक

उपस्थित होते आणि भोजनकक्षामध्ये सुमारे एकोणीस हजार लोक उपस्थित होते.

याप्रसंगी प्रकाशन विभागाद्वारे अनेक पुस्तके आणि दृकश्राव्य सामग्रीचे प्रकाशन करण्यात आले. हृदयानुभूती पत्रिकेचे रोचक शैलीमधील सादरीकरण आणि महत्त्वाचे म्हणजे यामध्ये अंतर्भूत असलेल्या अनेकविध विषयांवरील लेख तसेच वेगवेगळ्या विषयांची हाताळणी यामुळे या पत्रिकेने सर्वांचे लक्ष वेधून घेतले.

दि. २७ आणि २८ रोजी हृदयानुभूती सत्रे पार पडली. या सत्रांमध्ये हृदयानुभूतीच्या सर्व उपक्रमांविषयी विस्तृत माहिती देण्यात आली आणि याविषयी काही सहाय्यक सामुग्रीदेखील वितरीत करण्यात आली. यावेळी अभ्यासींच्या शंकाचे निरसन झाले. दि. २८ रोजी संध्याकाळी कमलेशभाई 'हृदयानुभूतीच्या स्वयंसेवकांच्या' प्रश्नांची उत्तरे देण्यासाठी आले. त्यांना विचारण्यात आलेल्या अगदी क्षुल्लक प्रश्नांना देखील त्यांनी शांतपणे उत्तरे दिली. संपूर्ण भरलेल्या कक्षाला, विनोदाचा प्रसन्न असा शिडकावा करत त्यांनी दिलेली उत्तरे एकाच वेळी मनोरंजक आणि उद्बोधक होती.

कमलेशभाईंनी भंडाऱ्याकरीता दिलेल्या 'हृदयानुभूती' या विषयसूत्राला अनुसरून प्रेमाने भारलेले वातावरण सर्वत्र जाणवत होते. ज्येष्ठ अभ्यासींसाठी वाहतूक सुविधा उपलब्ध करण्याच्या आणि सुधारण्याच्या दृष्टीने पावले उचलण्यात आली होती.

यावेळी सुख निवासमध्ये सुमारे १,२०० अभ्यासींचे वास्तव्य होते. ज्यांना आवश्यक असेल त्यांच्यासाठी वातानुकूलीत कक्षदेखील उभारण्यात आला होता, तेथे गरम पाणी आणि जेवण उपलब्ध होते. सकाळी लवकर या कक्षामध्ये नि:शुल्क चहा, कॉफी, बिस्कीट, फळांचा रस आणि केळी दिली जात होती.

आपल्या कामाच्या व्यस्त वेळापत्रकामधून वेळ काढत, रोज संध्याकाळी कमलेशभाई अभ्यासींना भेटण्यासाठी पायी फेरफटका मारत. संध्याकाळी रिमझीम पडणाऱ्या पावसामुळे वातावरण थंड आणि आल्हाददायक होत असे. डी. जे. पार्कच्या पूर्व दिशेला पावसापूर्वी नृत्य करणारे मोर हे एक आकर्षण होते.

या भंडाऱ्यादरम्यान प्रस्तुत करण्यात आलेल्या 'सहज कनेक्ट' या मोबाइल ॲपने सर्व उपस्थितांचे लक्ष वेधून घेतले. या ॲपमुळे अभ्यासींना आवश्यक हवे तेव्हा आणि ते जिथे असतील तिथे, जगामध्ये कुठेही असणाऱ्या प्रशिक्षकाकडून सिटिंग घेता येणार आहे.

पाणी पुरवठा, शुद्ध पिण्याचे पाणी, सांडपाण्याची व्यवस्था आणि कचरा व्यवस्थापन इत्यादी सुविधा पर्याप्तपणे नियंत्रणामध्ये होत्या आणि नजीकच्या काळासाठी (भविष्यासाठी) कमलेशभाईंनी यामध्ये काही सुधारणा सुचविल्या.

दि. २९ रोजी सकाळी निरोपाचे भाषण करताना कमलेशभाई म्हणाले की, सर्वांनी त्यांना प्राप्त झालेली, आंतरिक अवस्था कायम राखत, पुढील भंडारा– जो पूज्य लालाजी महाराजांचा जन्मदिवस समारंभ असेल– त्याची प्रतीक्षा करुया. भंडाऱ्यामधील अनुभवाचे वर्णन करताना बहुतेक सर्व सहभागींना हा भंडारा उत्कट असा वाटला.

भारतातील इतर ठिकाणच्या उत्सवाचा चित्रमय प्रवास

बाली

बिकानेर

जोधपूर

श्री गंगा नगर

वडोदरा

वलसाड

गुलबर्गा

हुबळी

सहारणपूर

नवीन प्रकाशने

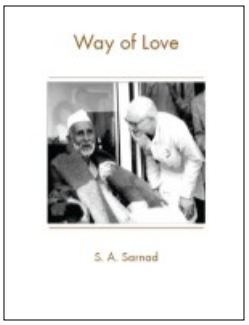

पुस्तके

कंप्लीट वर्क्स ऑफ राम चंद्र– खंड ३ (तमिळ)

कंप्लीट वर्क्स ऑफ राम चंद्र– खंड ४ (मल्याळम)

वे ऑफ लव्ह (इंग्रजी)

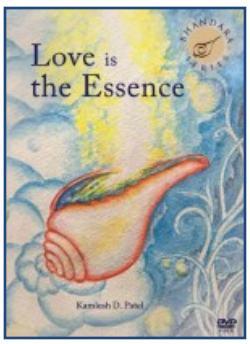

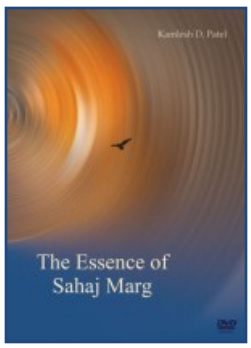

इंग्रजी डीव्हीडी

लव्ह इज दि इसेन्स

दि इसेन्स ऑफ सहज मार्ग

अहमदाबाद

गुरुदेवांच्या दौऱ्याचा वृत्तांत

ऑगस्ट २०१५

अहमदाबाद, गुजरात

कमलेशभाई दि. १३ ऑगस्ट रोजी हैदराबादहून अहमदाबाद येथे पोहोचले. दि. १४ ऑगस्ट रोजी पूज्य लालाजी महाराजांच्या महासमाधी दिनानिमित्त त्या विभागातील सर्व अभ्यासींना अडालज येथील योगाश्रमामध्ये सत्संगासाठी आमंत्रित करण्यात आले होते. ११०० अभ्यासी आश्रमामध्ये एकत्रित झाल्यामुळे तो एकप्रकारे छोटासा भंडाराच झाला होता. कमलेशभाईंनी तीन दिवस रोज दोन सिटिंग्ज दिल्या.

दि. १५ ऑगस्ट रोजी त्यांनी सत्संगानंतर सर्व अभ्यासींना संबोधित केले. त्यांनी मिशनच्या अधिकाऱ्यांचे कार्य, तसेच एखादी व्यक्ती स्वत:च्या साधनेने अंतर्यामी प्रकाशित होऊन आणि विशेषत: मिशनचे काम हे स्वत:चेच काम समजून कार्यरत राहून गुरुदेवांना त्याच्याकडे लक्ष देण्यास कसे भाग पाडू शकते याचा खुलासा केला. त्यानंतर त्यांनी बाबूजी महाराजांची उदाहरणे व दि. १० डिसेंबर २००४ च्या व्हिस्पर्स मधील संदेशाचा उल्लेख करुन हृदयानुभुतीबद्दल सविस्तरपणे माहिती दिली. संध्याकाळच्या अनौपचारिक प्रश्नोत्तरांच्या सत्रामधील काही मुद्दे असे:

* आपणास जे काही दिले जाते ते दुसऱ्यांकडे सुपूर्द केले गेले पाहिजे. जेव्हा आपण हस्तांदोलन करतो वा एखाद्यास भेटतो तेव्हा त्या व्यक्तीस आपल्या आंतरिक अवस्थेची जाणीव झालीच पाहिजे. ती आपल्यामधून उसळी मारून बाहेर आली पाहिजे, आपण अध्यात्मिक अवस्थांची दफनभूमी न बनता त्यांचा प्रसार केला पाहिजे.

* सर्व मातांना त्यांनी हितोपदेश दिला की आपल्या मुलांना महान गुरुदेवांनी आपल्याकडे विश्वासाने सोपवले आहे; आपण त्यांचे विश्वस्त आहोत, संगोपनाच्या सबबी खाली आपण त्यांच्या जीवनावर कधीही अधिकार गाजवू नये. आपल्या मुलांची काळजी घेणे हे मातेचे मुख्य व सर्वप्रथम कर्तव्य आहे इतर सर्व बाबी दुय्यम आहेत असे ते म्हणाले.

सर्व उपस्थितांसाठी हे एक शिकवण देणारे आनंददायी सत्र होते.

प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रम

दि. १९ ते २३ ऑगस्ट या कालावधीतील प्रशिक्षणास प्रथम १८ उमेदवारांची एक तुकडी होती. हळूहळू संपूर्ण देशामधून अनेक उमेदवार आश्रमात जमा होत गेले व अंतिम संख्या ५२ झाली. प्रशिक्षणाच्या आदल्या दिवशी संध्याकाळच्या सत्संगानंतर त्यांची गुरुदेवांसोबत एक छोटीशी बैठक झाली. शिफारस केलेल्या पुस्तकांचे सार त्यांच्या अंगी भिनेपर्यंत किंवा त्यांचे मर्म अंतरंगात उतरेपर्यंत वाचन करण्याचा सल्ला त्यांनी सर्वांना दिला.

योगाश्रमाच्या प्रशिक्षण दालनातील गहन भाषणात कमलेशभाईंनी विवेकानंदांच्या भाषणातील उतारे वाचून दाखवले, ज्यात त्यांनी त्यांच्या कुटुंबाला त्यांची अत्यंत गरज असतानाही त्यांच्या गुरूंचे कार्यच त्यांच्यासाठी कसे अग्रस्थानी होते याचा खुलासा केला होता. काळाची गरज व आपले प्राधान्य ठरवण्याबाबतचा हा संदेश काहीही न लादता अतिशय प्रेमाने, आस्थेने देण्यात आला. दि. २२ रोजी सकाळी कमलेशभाईंनी अंतिम सिटिंग दिली व ते १०.३० च्या सुमारास मुंबईकडे रवाना झाले.

प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रम

अहमदाबाद

पनवेल

पनवेल, मुंबई

बेलारुसच्या दौऱ्यावर जाण्याआधी कमलेशभाईंचे पनवेल आश्रमात आगमन झाले. आश्रमातील त्यांच्या दोन दिवसाच्या वास्तव्याचा शांतपणे लाभ घेण्यासाठी हजारो अभ्यासी गोळा झाले होते.

त्या संध्याकाळी कमलेशभाईंनी सामाईक भोजनकक्षात सर्वांसोबत भोजन घेण्याची इच्छा प्रदर्शित केली. रात्रीच्या जेवणानंतर त्यांनी अभ्यासींसोबत अनौपचारिक संभाषण केले व त्यांच्या शंकांचे निरसन केले.

रविवार दि. २३ रोजी सकाळी गुरुदेवांनी सत्संग संचालित केला व त्यानंतर अभ्यासींशी बोलताना ते म्हणाले की संपूर्ण दिवसभरात आपली ध्यानमय अवस्था टिकवून ठेवणे गरजेचे आहे. बाबूजी महाराजांनी १९४५ मध्ये सुरु केलेली आध्यात्मिक चळवळ आपण वाढवली पाहिजे व तिचा जगभर प्रसार केला पाहिजे याची आठवण त्यांनी उपस्थितांना करून दिली. संख्या महत्वाची नाही, आपण दुसऱ्यांच्या हृदयावर जो प्रभाव उमटवतो तो महत्वाचा आहे.

स्वामी विवेकानंदांच्या साहित्यातील, त्यांच्या गुरूंच्या संदेशाचा प्रसार करताना त्यांना झालेल्या कष्टांचा दाखला देत त्यांनी आपल्याला आठवण करून दिली की अनुयायी म्हणून आपणास या चळवळीचा प्रसार करताना अशा संकटांना सामोरे जावे लागत नाही.

दिवसभरात गुरुदेवांनी अभ्यासींच्या विविध गटांशी संवाद साधला, ज्यामध्ये सहजमार्गाच्या प्रवासासाठी सतत सहाय्यभूत असलेले स्वयंसेवक, मुंबईजवळच्या लहान केंद्रांतील अभ्यासी, युवक व ज्येष्ठ नागरिक यांच्या गटांचा समावेश होता.

संध्याकाळी सत्संगानंतर ते मुलांविषयी बोलले. मुलांच्या सूक्ष्म शरीरांना कोणत्याही प्रकारे त्रास होणार नाही याची खात्री पालकांनी कशा प्रकारे करून घ्यावी हे त्यांनी सांगितले. मुलांशी ताळमेळ जमेल अशी आपली जीवनशैली पालकांनी बनवावी असा हितोपदेश त्यांनी पालकांना दिला.

त्यांच्या संभाषणादरम्यान त्यांनी चारित्र्यनिर्माण व शिस्त यावर भर दिला व सांगितले की अभ्यासींचे हे गुण त्यांच्या बाह्य वर्तणूकीत सुद्धा प्रतिबिंबित झाले पाहिजेत. त्यांनी इशारा दिला की ध्यान हे आपल्या जीवनातील केवळ आणखी एक कर्मकांड होता कामा नये.

कमलेशभाईंनी मुंबईहून फ्रँकफर्टमार्गे मिन्स्क या विमानप्रवासासाठी प्रयाण केल्यावर या प्रदीर्घ रविवारची सांगता झाली.

बेलारुस व फ्रान्स दौरा

कमलेश भाईंनी दि. २४ ते ३० ऑगस्ट दरम्यान बेलारुस मधील मिन्स्क या ठिकाणास भेट दिली व तेथून त्यांनी नाईस आणि मॉम्पेलियचा प्रवास केला. दि. ३० ऑगस्ट ते ४ सप्टेंबर या कालावधीत ते फ्रान्स येथे होते. मिशनच्या वेबसाईटवर याचा सविस्तर वृत्तांत उपलब्ध आहे. त्यांच्या भाषणातील काही मुद्दे खाली दिले आहेत.

- ते म्हणाले की बाबूजी म्हणत 'कृपया नियमीतपणे ध्यान करा. अशा प्रकारे विशिष्ट वातावरण आणण्यासाठी आपण मला मदत कराल. एकदा का या विशिष्ट संख्येने वा वातावरणाने परिसीमा गाठली की तो क्षण जनुकीय बदल घडण्यासाठीचा अंतिम बिंदू ठरेल.'
- गुरुदेवांचा संदेश जगभरात पोहोचवण्याचा सर्वात उत्तम व एकमेव मार्ग म्हणजे प्रथम तो संदेश आपल्या हृदयात सामावून घेणे व नंतर त्याचा प्रसार करणे.

बेलारुस

बेलारुस

इंदौर

- अंगिकार/ स्वीकार ही अध्यात्माची पहिली पायरी आहे. कौटुंबिक जीवन हे त्याचे प्रशिक्षण केंद्र आहे.
- अध्यात्मात अत्यावश्यक असलेला सर्वात महत्वाचा गुण म्हणजे नम्रता असे त्यांनी सांगितले. ज्याच्याकडे हा गुण आहे तोच उच्चतम प्राप्त करू शकतो. स्वत:ला नगण्य समजण्याची भावना अशी त्यांनी नम्रतेची व्याख्या केली.

सप्टेंबर २०१५

पनवेल आश्रम, मुंबई

दि. ११ सप्टेंबर रोजी कमलेशभाईंचे स. ९.३० वाजता पनवेल आश्रम येथे आगमन झाले. नाश्त्यानंतर ते पिल्लई महाविद्यालय, रसायनी विद्यासंकुल, रायगड येथे जाण्यास निघाले. संध्याकाळी कमलेशभाईंनी पनवेल येथे सत्संग संचालित केला. सत्संगानंतर त्यांनी अभ्यासींना सांगितले की ज्या काही गोष्टींची त्यांना भीती वाटते त्या एका कागदावर लिहून त्यांना द्याव्यात.

दि. १२ रोजी सकाळी ७.३०वा. त्यांनी पनवेल आश्रमात सत्संगाचे संचालन केले. त्यावेळी त्यांनी एक छोटे भाषण दिले. प्रत्येकाने आपल्याला घडविणाऱ्यावर (परमेश्वरावर) दृढ विश्वास ठेवावा याचा पुनरुच्चार केला. पुढच्या इंदौरच्या प्रवासासाठी ते स. ११.३० वाजता विमानतळाकडे रवाना झाले.

इंदौर, म.प्र.

इंदौर विमानतळावर कमलेशभाईंचे अभ्यासींच्या छोट्या गटाने मन:पूर्वक स्वागत केले. दुपारच्या जेवणानंतर त्यांच्या यजमानांच्या घरी थोडी विश्रांती घेऊन ते जुन्या आश्रमाच्या ठिकाणी निघाले. १०००च्या पेक्षा अधिक अभ्यासींसाठी सुमारे ४० मिनिटांचा सत्संग त्यांनी तेथे संचालित केला. आश्रमाकडे जाताना त्यांनी 'गाईडेड क्लिनींग' (निर्देशित शुद्धिकरण) याविषयीची प्रणाली व सूचना यांची ओळख करून दिली व त्या सूचना हिंदी भाषेत सत्संगापूर्वी काही मिनिटे देण्यात याव्यात असे सांगितले.

सत्संगानंतरच्या छोट्या भाषणात त्यांनी 'हृदयानुभूति' या संकल्पनेची ओळख करून दिली. ते म्हणाले की सहज मार्गाचा प्रसार करण्यासाठी आपल्याला अनेक प्रशिक्षकांची आवश्यकता आहे. ज्यांनी 'कम्प्लीट वर्क्स ऑफ रामचंद्र' याचे सर्व भाग वाचलेले आहेत आणि मिशनचे काम करण्याची तयारी आहे ते प्रशिक्षक बनण्याची इच्छा प्रदर्शित करू शकतात.

दि १३ रोजी, कमलेशभाईंनी बरदारी येथे नवीन आश्रमाच्या जागेवर स.७.३० वा सत्संग संचालित केला आणि त्यानंतर ध्यानकक्षाची कोनशिला ठेवली. त्यांनी काही मुलांना अनावरण करण्यास बोलावले आणि ते फक्त त्यास साक्षी राहिले.

आदल्या दिवशी जोरदार पाऊस झाला असल्यामुळे रहाण्याची आणि इतर सोय जवळच्या महाविद्यालयात करण्यात आली होती. तात्पुरता ध्यानकक्ष उभारण्यासाठी महाविद्यालयाच्या कठिण मैदानाचा उपयोग करण्यात आला.

कमलेशभाईंनी स.१०.३०वा अचानक प्रशिक्षकांची सभा घेण्याचे ठरविले. ती लगेचच तेथील महाविद्यालयाच्या सभागृहात आयोजित करण्यात आली. याकरीता सुमारे ६० प्रशिक्षक उपस्थित होते. अभ्यासींशी, विशेषत: नवीन अभ्यासींशी अधिक मोकळेपणाने व मित्रत्वाच्या भावनेने वागावयास सांगणे यावर त्यांनी भर दिला. त्यांनी बुधवार आणि रविवारच्या सत्संगाचे विकेंद्रीकरण झाल्यानंतरचा अनुभव कथन केला आणि त्यामुळे उपस्थित राहणारांची संख्या

इंदौर

कशी वाढली आहे ते सांगितले. या कल्पनेला आपापल्या केंद्रात अमलांत आणण्याच्या शक्यतेचा शोध घेण्यास त्यांनी उपस्थितांना प्रेरित केले.

- ते म्हणाले की प्रशिक्षक हा एक अभ्यासी, एक शहर, एक राज्य, एक देश, एक खंड अथवा संपूर्ण पृथ्वीवरही काम करू शकतो.
- त्यांनी मृत्यु नंतरच्या १३ दिवसांतील कर्मकांडांचा संबंध गुरुदेवांच्या परवानगीने मुक्तीसाठी १३ बिंदू पार करण्याशी जोडला. म्हणूनच जवळच्या नातेवाईकाच्या वा एखाद्या अभ्यासीच्या निधनाबद्दल गुरुदेवांना ईमेलद्वारे त्वरित कळविण्यात यावे ज्यामुळे ते त्या दृष्टीने आपले काम चालू करतील. जेव्हा प्रशिक्षक अशा ठिकाणी जातील तेव्हा तेथे सत्संग घेण्यात येऊ शकतो आणि जे कोणी तेथे असतील ते सत्संगामधे सहभागी होऊ शकतात, भले ते अभ्यासी नसोत.
- ज्याप्रमाणे त्यांनी इंदौर केंद्रास त्यांच्या भेटीने चकित केले त्याप्रमाणे कधीतरी प्रशिक्षकानेही अभ्यासीस सुखद आश्चर्याचा अनुभव द्यावा: फोन करावा आणि सिटिंग देऊ करावे.

सकाळी ११ च्या सत्संगासाठी ऊन असल्यामुळे गुरुदेवांनी विशेष सूचना केली होती की कोणीही उन्हात बसू नये, त्याऐवजी व्हरांड्यात वा महाविद्यालयाच्या वर्गात बसावे आणि उन्हापासून स्वत:ला सांभाळावे. या छोट्याशा कृतीमधून आपल्या प्रिय गुरुदेवांची आपुलकी व प्रेमळ स्वभाव दिसून आला.

दुपारी ३.३० च्या सुमारास जोरदार वाऱ्यासमवेत मुसळधार पाऊस आला आणि सर्व तंबू आणि तात्पुरता उभारलेला ध्यानकक्ष कोसळून पडले.

हवामानाची खराब स्थिती लक्षात घेऊन बाहेरगावाहून आलेल्या सर्व अभ्यासींना तेथून जाण्याची विनंती करण्यात आली कारण अशा परिस्थितीत व्यवस्था करता येणे शक्य नव्हते. संध्याकाळचा सत्संग रद्द करण्यात आला आणि सर्वांना ते जेथे असतील त्या ठिकाणी रात्री १० वाजता ध्यानास बसण्यास सांगण्यात आले.

योगायोगाने महाविद्यालयाचे मालक (दोन भागीदार) कमलेशभाईंना भेटण्यास आले आणि त्यांनी रुची दाखवल्यामुळे गुरुदेवांनी त्यांना ध्यानाचा अनुभव घेऊ दिला. ५.३०च्या सुमारास त्यांनी शिथिलीकरणास सुरुवात केली आणि नंतर ध्यान चालू केले. ध्यान चालू असताना एक अभ्यासी बंधू खोकत होते तेव्हा कमलेशभाई स्वत: उभे राहिले आणि कसलाही व्यत्यय येवू नये म्हणून पंखा बंद करून त्यांना पाण्याची बाटली दिली आणि नंतर सिटिंग चालूच ठेवले.

दि.१४ रोजी सकाळी ७.३० वाजता त्यांनी जुन्या आश्रमात सत्संग संचालित केला ज्यामध्ये जवळपास ८०० अभ्यासी सहभागी झाले होते. आश्रमात न्याहरी केल्यावर त्यांनी अचानक आश्रमाच्या नवीन

प्रशिक्षक प्रशिक्षण, तिरुपूर

जागेस भेट देण्याचे ठरविले. तेथे जात असताना त्यांनी यू-कनेक्ट कार्यक्रम चालू असणाऱ्या विद्यापीठाच्या आवाराला भेट दिली.

विमानतळाकडे निघताना, त्यांनी जुन्या आश्रमास भेट दिली आणि स्वयंसेवा हे काम निस्वार्थी भावनेने केले पाहिजे यावर जोर देऊन स्वयंसेवकांना संबोधित केले. हे व्यक्त करण्याचा केवळ एक विचारही (अगदी गुरुदेवांसमोरसुद्धा) याचे उद्दिष्ट नष्ट करू शकतो. कोणतेही काम निनावीपणे, सचोटीने आणि आदरपूर्वक केले पाहिजे. सेवेची भावना मनात न आणता सेवा करण्याची त्यांनी विनंती केली आणि आपल्या स्वयंसेवी कामाच्या प्रशंसेच्या पलिकडे जाऊन प्रगती करण्याची आवश्यकता आहे नाहीतर याचा शेवट गर्व आणि अहंकार यात होईल असे ते म्हणाले.

सकाळी ११ वाजता ते हैद्राबादच्या पुढील प्रवासासाठी इंदौर विमानतळावर पोहोचले.

तिरुपूर

दि. २० सप्टेंबर रोजी कमलेशभाई तिरुपूर येथे पोहोचले. उत्साहाने परिपूर्ण अशा हृदयांनी, शांतपणे त्यांचे आगमन साजरे केले. १३८ प्रशिक्षक उमेदवारांकरीता प्रशिक्षण कार्यक्रम दि. ९ सप्टेंबरपासून चेटटीपलायन आश्रमात चालू होता. त्यांनी एक सिटिंग दिले व या गटाशी संवाद साधला.

भंडाऱ्याच्या आधी तीन दिवसांची एक कार्यशाळा तमिळनाडू आणि केरळ येथील प्रशिक्षकांसाठी दि. २४ पासून आयोजित करण्यात आली होती. तिची सुरुवात सकाळचा सत्संग आणि कमलेशभाईंचे

तिरुपूर

इरोड आश्रम उद्घाटन

वैद्यकीय सेवा केंद्र, तिरुपूर

भाषण याने झाली. सध्याची कार्यपद्धती ही स्वत:मध्ये खोलवर प्रवेश करून, 'त्यां'च्याकडून आपणांस काय मिळाले हे जाणण्याची आणि जतन करून ठेवण्याची आहे.

तिरुपूरमधील मुक्कामादरम्यान भल्या पहाटेपासून सुरुवात होऊन अगदी मध्यरात्रीपर्यंत गुरुदेवांचे दिवसभराचे वेळापत्रक अतिशय व्यस्त असे होते. नवीनच बांधण्यात आलेल्या इरोडमधील ध्यानकक्षाचे उद्घाटन त्यांनी दि.२५ सप्टेंबर रोजी केले. सकाळी १०.१५ वा. ते आश्रमात आले व सर्वप्रथम त्यांनी ध्यानकक्षाकडे जाणाऱ्या मार्गाच्या उजव्या बाजूस पिंपळाच्या रोपाचे वृक्षारोपण केले. ध्यानकक्षात प्रवेश करताना ते म्हणाले, "हा एक अद्भूत ध्यानकक्ष आहे" त्यांनी एक सत्संग संचालित केला व एक प्रेरणादायी भाषण दिले. केंद्रप्रमुखांनी लगेचच त्याचे तामिळमध्ये भाषांतर केले. आपल्या भाषणात ते म्हणाले, प्राणाहुती ही हवेप्रमाणे असते व ती सर्वत्र विद्यमान असते. सद्गुरूंच्या मदतीने आपल्याला प्राणाहुतीची जाणीव होते. इरोड केंद्राला आणखी प्रशिक्षकांची गरज असल्याचे नमूद करून ते म्हणाले की अभ्यासींनी त्या दिशेने काम करावयास हवे.

बंगळुरू चेन्नई महामार्गावरील इरोड बसस्टॅण्डपासून १२ किलोमीटरवर अट्टायंपालयम येथे हा आश्रम वसलेला आहे. पुढील भाग व बाजूच्या मार्गिकांसह ध्यानकक्षाचा आकार १०४०० चौ. फू. आहे. कौशल्यपूर्ण काम वगळता नवीन ध्यानकक्षाच्या बांधकामातील बरीचशी अंगमेहनतीची कामे अभ्यासींनी स्वतःच केली आहेत. आश्रमामध्ये साधनेस पोषक वातावरण जाणवत होते व संघभावनेमुळे अभ्यासींमध्ये बंधूभावाची भावना विकसित झालेली दिसून येत होती. दि. २६ ऑक्टोबर रोजी सकाळच्या सत्संगापूर्वी कमलेशभाईंनी डायमंड ज्युबिली पार्क, तिरुपूर येथील नव्यानेच बांधण्यात आलेल्या विनामूल्य वैद्यकीय सेवा केंद्राचेही उद्घाटन केले. हे वैद्यकीय सेवा केंद्र आम जनतेसाठीही खुले राहील.

तिरुपूरच्या पोलिस आयुक्तांनी कमलेशभाई यांची भेट घेऊन त्यांना TM दयानुभूतीचे एक सत्र पोलिस मुख्यालयामध्ये घेण्यासाठी आमंत्रित केले. भंडारा संपल्यानंतर दि. ३० सप्टेंबर रोजी कमलेशभाईंनी पोलिस आयुक्तांच्या कार्यालयास भेट दिली आणि ६५० पोलिस अधिकाऱ्यांसाठी TM दयानुभूतीचे एक सत्र संचालित केले. त्यानंतर पुढील दोन दिवस तेथे TM दयानुभूतीचे प्रशिक्षण चालू होते.

हैद्राबाद

भंडाऱ्यानंतर काही काळ गुरुदेवांनी कान्हा आश्रम हैद्राबाद येथे व्यतीत केला. आपल्या तेथील वास्तव्यातील वेळेचा विनियोग त्यांनी विश्रांती घेण्यासाठी तसेच हिमालयीन यात्रेसाठी आपली तयारी करण्यासाठी केला. ते मोबाईल

कान्हा

श्री रामचंद्र मिशन®

एकोज ऑफ इंडिया वार्तापत्र

heartfulness
purity weaves destiny

ॲप 'सहज कनेक्ट' चा वापर करून अनेक अभ्यासींना सिटिंग देत होते. या काळात त्यांनी 'सहजमार्ग फिलॉसोफी' या ग्रंथाचे अध्ययन केले. त्यांच्याशी झालेल्या अनौपचारिक चर्चेमधील काही मौक्तिके:

- गुरूंवरील प्रेमाविषयी बोलताना ते म्हणाले की गुरूंच्या इभ्रतीला धक्का पोहोचेल अशी कोणतीही गोष्ट आपण करता कामा नये. गुरुदेवांच्या शिकवणूकीचे सार आमच्या वाणीतून व आचरणातून प्रतिबिंबित झाले पाहिजे.
- बाबूजी महाराजांविषयी बोलताना ते म्हणाले की दिव्यत्वाचे सारतत्व आपल्या अस्तित्वामध्ये अंगिकारणे हीच ™हृदयानुभूती होय.
- आपण इच्छांचा त्याग करू शकत नाही. आपण फक्त इच्छांचे स्वरूप व त्यांचा निष्फळपणा समजू शकतो. इच्छांच्या पूर्तीसाठी अथवा त्यांच्या त्यागासाठी आपण त्यांच्याशी खेळ करीत बसू नये. ज्या व्यक्तीने इच्छांचे स्वरूप ओळखले आहे तिने जीवन जगण्याची कला शिकली आहे.

दि. ८ ऑक्टोबर रोजी सकाळी साडेदहाच्या सुमारास कमलेशभाई दिल्लीला पोहोचले व लगेचच कारने सतखोलला रवाना झाले.

हृदयानुभूतीः रायगड, महाराष्ट्र

दि. १२ सप्टेंबर रोजी रसायनी येथील पिलाई एच.ओ.सी.एल. शैक्षणिक संकुलातील नव्या प्रशासकीय इमारतीच्या कमलेशभाईंनी केलेल्या उद्घाटनाने ध्यानावरील राष्ट्रीय उपक्रमाचा प्रारंभ झाला. डॉ. के. एम. पिल्लई (अध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महात्मा एज्युकेशन सोसायटी) यांनी सर्वांचे स्वागत केले आणि सफल व यशस्वी असे जीवन साध्य करण्यासाठी त्यांनी अभियांत्रिकी शाखेच्या विद्यार्थ्यांना आपला तारुण्यातील काळ सूज्ञपणे व हुशारीने व्यतीत करावा अशी कळकळीची विनंती केली.

तिसऱ्या व चौथ्या वर्षातील सुमारे १२०० विद्यार्थ्यांनी या सत्रास हजेरी लावली. सत्राचा शेवट आभार प्रदर्शन व विद्यार्थ्यांनी दिलेल्या प्रतिक्रियांनी झाला.

™हृदयानुभूती अंतर्गत शिथिलीकरण व ध्यानाच्या तंत्राचे प्रशिक्षण देण्यासाठी या कार्यक्रमाच्या पाठोपाठच दि. १४ ते १६ सप्टेंबर दरम्यान तीन दिवसांची एक कार्यशाळा घेण्यात आली. अभियांत्रिकी शाखेच्या १२० विद्यार्थ्यांनी प्रशिक्षण अभ्याक्रम पूर्ण केला व एच.ओ.सी.एल. परिसरातील साप्ताहिक सामूहिक ध्यानासाठी नावनोंदणी केली.

या प्रसंगाच्या निमित्ताने, '™हृदयानुभूती विद्यार्थी कल्याण संघ' या नावाने प्राध्यापकांसह विद्यार्थ्यांचा समावेश असलेली एक १५ सदस्यीय समिती स्थापण्यात येऊन तिचे उद्घाटन करण्यात आले. महात्मा एज्युकेशन सोसायटीच्या विद्यार्थी कल्याण विभागाच्या अंतर्गत या पुढाकाराची सुरुवात करण्यात आली. विद्यार्थी व प्राध्यापकांसाठी ध्यान, अध्यात्म, शारीरिक तंदुरुस्ती व मनोरंजनाशी संबंधित अनेक कल्याणकारी उपक्रम राबविण्याचा निर्णय घेण्यात आला तसेच विद्यार्थ्यांसाठी राबविण्यात येणाऱ्या उपक्रमांच्या महाविद्यालयीन वेळापत्रकामध्ये त्यांचा समावेश करण्यात आला.

रायगड

तामिळनाडूच्या राज्यपालांची मणप्पाक्कम आश्रमाला भेट

तामिळनाडूचे राज्यपाल महामहीम डॉ. के. रोसैय्या यांनी वैयक्तिकरित्या ध्यानाचा अनुभव घेण्यासाठी बाबूजी मेमोरिअल आश्रमाला रविवार दि. ११ आक्टोबर रोजी भेट दिली. आश्रमाच्या रम्य वातावरणामध्ये अभ्यासींनी त्यांचे अगत्याने स्वागत केले व त्यांना या ध्यानसत्रासाठी प्रेक्षागृहात घेऊन गेले.

ध्यान म्हणजे काय, ध्यानाचे फायदे व ध्यावर ध्यान कसे करावे यांवर थोडक्यात माहिती दिल्यानंतर त्यांना ध्यानाचे पहिले सिटिंग दिले गेले. सत्राशेवटी ते म्हणाले, "हा अतिशय सुखद असा अनुभव होता. जीवनामध्ये यापूर्वी कधीही जाणवला नव्हता अशा एका परमानंदाची अनुभूती झाली." प्रशिक्षकांनी राजभवनामध्ये जाऊन अशा सत्रांचे आयोजन करण्याबद्दलची मनिषा व्यक्त केली तेव्हा ते स्मित करित म्हणाले, "जेव्हा मला ध्यान करावेसे वाटेल, तेव्हा मी इथे आश्रमामध्ये येऊन ध्यान करणे, हेच उचित आहे." गव्हर्नरांना काही पुस्तके भेटीस्वरूप प्रदान करण्यात आली.

त्यांच्या लवाजम्यामधील सुमारे १५ जणांनी ध्यानाच्या पहिल्या सिटिंग्स घेऊन अध्यात्मिक साधनेची सुरुवात केली.

मणपाक्कम आश्रमामध्ये युवकांचे उपक्रम

गेल्या महिन्याभरामध्ये चेन्नईचे युवक मोठ्या संख्येने केंद्राच्या उपक्रमांमध्ये सामील होण्यासाठी एकत्र येत आहेत. युवकांना त्यांच्या उद्दिष्टाची जाणीव करून देऊन ज्या कामांमध्ये ते आपला सहभाग देऊ शकतील त्यासंबंधी माहिती देण्यावर विशेष भर देणारे युवकांचे अनेक मेळावे विविध प्रसंगी आयोजित करण्यात आले होते.

नियमित कालांतराने मनोरंजक वक्त्यांना निमंत्रित करून त्यांच्या भाषणांधून तसेच गुरुदेवांच्या परंपरेपासून प्रेरणा घेऊन युवकांमधील उर्जा ध्येयागत दिशेला वळवावी यासाठी बऱ्याच शनिवार व रविवारी सत्रे आयोजित करण्यात येत आहेत.

चेन्नई महानगर क्षेत्र व सभोवतालच्या उपक्रमांसाठी युवक गटप्रमुख व स्वयंसेवकांची निवड करण्यात आली आहे. यामध्ये आश्रमामध्ये होणाऱ्या सत्रांचे नियमन, सामाजिक मिडियासाठी मजकूराची निर्मिती व संपादन, ध्येयानुभूतीचे प्रशिक्षण व संगणकासंबधीचे कार्य यांचा समावेश आहे. सुमारे २०० युवा अभ्यासींचा एक समूह भाविष्यातील गरजांसाठी काम करण्यासाठी उत्सुक, सज्ज व वचनबद्ध आहे.

व्ही-कनेक्ट, खेडबर्मा, गुजरात (६ अ)

गुजरात ६-अ क्षेत्रामधील अहमदाबादच्या व्ही-कनेक्ट गटाने मिशनच्या मुख्यालयाच्या व्ही-कनेक्ट गटाच्या मदतीने खेडबर्मा या गावामध्ये एक संपूर्ण कार्यक्रम आखला व संपन्न केला.

दि १६ सप्टेंबर रोजी अहमदाबादच्या स्वयंसेवकांनी NLRDF नावाच्या, साबरकाठा जिल्ह्यामधे आदिवासी जमातीसाठी काम करणाऱ्या एका स्वयंसेवी संस्थेच्या कार्यकर्त्यांसमवेत खेडबर्मा या एका छोट्या गावाला भेट दिली. ते त्या परिसरातील ६ मोठ्या शैक्षणिक केंद्रांना भेटले व विश्व शांती दिनानिमित्त आयोजिलेल्या कार्यक्रमाची संपूर्ण माहिती त्यांना दिली. एका स्वयंसेवक भगिनीसमवेत दोन प्रशिक्षक व NLRDF चे दोन सदस्य अशा एका गटाने या संस्थांमध्ये कार्यक्रम प्रस्तुत केले.

दि २१ सप्टेंबर रोजी सुमारे १४०० जणांना रिलॅक्सेशन व ध्यान याबद्दल प्रात्यक्षिकाद्वारे माहिती दिली गेली. दि २२ सटेंबर पासून सुमारे ५०० जणांनी ध्यान साधनेची सुरुवात केली. ४ प्रशिक्षक त्या छोट्या गावामध्ये सुरुवातीच्या सिटिंग्ससाठी राहिले होते.

कोलकता

सी–कनेक्ट प्रशिक्षण, कोलकता

अल्प सूचनेवरून सुद्धा, पश्चिम बंगाल आणि शेजारच्या राज्यांमधील १२० पेक्षा अधिक प्रशिक्षणार्थींनी बीएमए, कोलकता येथे दि.२२ ऑगस्ट रोजी आयोजित करण्यात आलेल्या सी–कनेक्ट प्रशिक्षणात भाग घेतला. याची सुरूवात हृदयानुभूतीचा उपक्रम ह्यावर, ध्येये व अपेक्षा या पैलूंसह बहुव्यापक अशा सत्राने झाली. गुरुदेवांच्या हृदयानुभूती या विषयाच्या चित्रफीतींमधील काही भाग दाखविण्यात आले. दुपारच्या भोजनानंतरच्या सत्रात सी–कनेक्ट या उपक्रमावर वर मुख्यत्वे लक्ष केंद्रित करण्यात आले. समन्वयकांनी कंपन्यांशी कशा प्रकारे संपर्क साधावा, कार्यक्रम कसा करावा आणि असे उपक्रम कार्यान्वित करण्यामधील इतर जटिलता स्पष्ट केल्या. या पाठोपाठ दुसरे प्रश्नोत्तरांचे आणि प्रात्यक्षिकाचे सत्र झाले. प्रात्यक्षिक सत्र अतिशय सखोल व ज्ञानपूर्ण होते आणि यातून सहभागींना निरनिराळ्या कंपन्यांमध्ये सत्रे संचालित करताना काय अपेक्षा ठेवाव्यात याचे उदाहरण मिळाले.

अलाहाबाद, उत्तर प्रदेश

हृदयानुभूतीचा प्रशिक्षण कार्यक्रम, 'प्रशिक्षकांना प्रशिक्षण', हा अलाहाबाद आश्रमात दि. १९ आणि २० सप्टेंबर रोजी आयोजित करण्यात आला होता. भारतातील जवळपास २२६ अभ्यासी प्रशिक्षण कार्यक्रमास उपस्थित होते आणि संदेश पसरविण्याचा जबरदस्त असा आत्मविश्वास सोबत घेऊन आपापल्या केंद्रात परतले. दि. १९ तारखेला, कार्यक्रमाची सुरुवात, हृदयानुभूतीची ओळख, प्रात्यक्षिक सत्रे व प्रश्नोत्तरांची सत्रे यांनी झाली. दुपारच्या भोजनापश्चात स्पष्टीकरणांनी सत्र समाप्त झाले.

दि, २० रोजी, सत्राची सुरुवात सत्संगाने झाली. आयोजकांनी सी–कनेक्ट, व्ही–कनेक्ट आणि जी–कनेक्ट या संकल्पनांची थोडक्यात ओळख करुन दिली. ती अभ्यासींसाठी खरोखरच बोधप्रद व माहितीपूर्ण होती. प्रशिक्षण कार्यक्रम दुपारी २ वाजता संपला.

वलसाड

वलसाड, गुजरात

प्रशिक्षणाची आवश्यकता लक्षात घेऊन, हृदयानुभूतीविषयी जागरूकता आणण्यासाठी, एक प्रशिक्षण कार्यक्रम वलसाड केंद्रात आयोजित करण्यात आला होता. सुरत, वलसाड आणि इतर उपकेंद्राचे सुमारे १५० अभ्यासी प्रशिक्षणास हजर राहिले. कार्यक्रमाचे संचालन विभागप्रमुख बंधू डॉक्टर सुरेंद्र अग्रवाल ह्यांनी केले. यामुळे अभ्यासींना नवीन इच्छुकांशी संपर्क करण्याच्या प्रक्रियेची माहिती झाली, जी आता अगदी व्यवहार्य आणि सोपी झाली आहे. यानंतर प्रश्नोत्तरांचे सत्र झाले त्यामुळे त्यांच्या शंकांचे निरसन होण्यास मदत झाली. या कार्यक्रमामुळे, सहज मार्ग अभियानात प्रत्येक व्यक्ती आपल्या गुरूदेवांच्या संदेश जास्तीत जास्त लोकांपर्यंत पोहोचवण्याची भूमिका निभावू शकतो याची अभ्यासींना खात्री पटली.

नवीन नियुक्त्या

विभाग समन्वयक

चेन्नई मेट्रो विभाग (विभाग २)
बंधू एस. प्रकाश (केंद्र/विभाग समन्वयक)

बिहार व झारखंड (विभाग १७)
बंधू अखिलेश कुमार झा

केंद्र समन्वयक

रुद्रपूर केंद्र, उत्तराखंड
भगिनी मनजीत कौर

नैनिताल केंद्र, उत्तराखंड
भगिनी गीता सरीन

ओराई केंद्र, उत्तर प्रदेश
बंधू डॉक्टर (मेजर) रणवीर सिंग

आश्रम व्यवस्थापक

गंगटोक आश्रम
बंधू ओम प्रकाश गुलिया

लखनौ आश्रम
बंधू अनिल कुमार सक्सेना

उडुपी आश्रम
बंधू आर. श्रीधर

जागतिक शांततेसाठी वैयक्तिक शांततेचे योगदान

युनायटेड नेशन्सच्या (संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या) जागतिक शांतता दिनाच्या पूर्वसंध्येस, दि.२० सप्टेंबर रोजी, हृदयानुभूतीचे कार्यक्रम भारतभर विविध केंद्रांमध्ये आणि आश्रमांत करण्यात आले. सर्व थरांतील लोक ह्या उपक्रमास हजर होते. ह्या एकमेवाद्वितीय अशा उपक्रमाबद्दल लोकांना, छापील निमंत्रणांद्वारे, स्थानिक वर्तमानपत्रांत प्रकाशित झालेल्या जाहिराती, लेख आणि शिवाय खाजगी संपर्कांतूनही अवगत करण्यात आले.

भारतभर जवळजवळ सगळ्या केंद्रांनी एकसमान आकृतिबंध अवलंबिला. कार्यक्रमाची सुरूवात 'वैयक्तिक शांतता जागतिक शांततेस सहाय्य करते' ह्या विषयावरील व्याख्यानाने झाली, पाठोपाठ हृदयानुभूतीचे सत्र झाले. कार्यक्रमाची थोडक्यात रुपरेषा इच्छुकांना सांगण्यात आली, पुढे १० मिनिटांचे मार्गदर्शकरहित ध्यान करण्यात आले. इच्छुकांना नंतर त्यांचे अनुभव लिहिण्यास प्रोत्साहित करण्यात आले.

हृदयानुभूतीच्या संघाने तयार केलेली आणि पाठविलेली छोटी चित्रफीत सुद्धा दाखविण्यात आली. निर्देशित शिथिलीकरण, पाठोपाठ ३० मिनिटांचे मार्गदर्शित ध्यान संचालित करण्यात आले. ज्यानंतर इच्छुकांना त्यांच्या अनुभव देवाण–घेवाण करण्यास सांगण्यात आले. जवळपास सर्व जणांनी सकारात्मक प्रतिसाद दिला आणि काही जणांनी अतिशय निराळे अनुभव कथित केले. थोडया इच्छुकांनी ध्यान सुरू करण्याचा इच्छा प्रदर्शित केली व त्यांना त्याप्रमाणे मार्गदर्शन करण्यात आले. सहभागींना विनंती करण्यात आली की त्यांनी आपल्या परिवारास आणि मित्रांस हृदयानुभूती शिथिलीकरणाची ओळख करुन द्यावी.

अनेक शाळांनी शिथिलीकरण प्रक्रियेस चांगली प्रतिक्रिया दर्शविली आणि त्या या उपक्रमाला त्यांच्या दैनंदिन शालेय नित्यकर्माचा भाग बनवत आहेत. अनेक राज्यांमध्ये पसरलेल्या विद्यापीठांमधून मार्गदर्शित ध्यानाला उत्तम प्रतिसाद मिळत आहे. या अद्वितीय अभियानाचा प्रारंभ झाला आहे आणि ते जंगलातील वणव्यासारखे पसरत चालले आहे.

अजमेर

अलवार

अर्णी

बिहार

चंद्रपूर

डिग्बोई

जम्मू

गोंदिया

सिंगर्वा

राणिखेत

उज्जैन

काम्पलिकोटट्

कानपूर

खरगपूर

कालिकत

लोंगोवाल

विजयवाडा

जयपूर

हृदयानुभूतीचे उपक्रम

हृदयानुभूतीचे कार्यक्रम संपूर्ण देशभरात जोमात सुरू आहेत. या उपक्रमाला सी–कनेक्ट, यू–कनेक्ट, जी–कनेक्ट, व्ही–कनेक्ट, जाणीवपूर्वक जगणे आणि हृदयानुभूती अशा उपक्रमांत विभागण्यात आले आहे. यामुळे प्रत्येक भागाकडे लक्ष केंद्रित करता येत आहे आणि त्याच्या विशिष्ट गरजा पुरविण्यास मदत होत आहे. देशाच्या वेगवेगळ्या भागातून अहवालांची बरसात होत आहे. या उपक्रमाचे मुमुक्षुंकडून अगत्याने स्वागत आणि स्वीकार होत आहे.

मुरादाबाद

ओंगोल

वडोदरा

जोधपूर

शोरापूर

गुलबर्गा

पैठण

कुन्नुर

पुलगाव

त्रिची

To download or subscribe to this newsletter, please visit http://www.sahajmarg.org/newsletter/india For feedback, suggestions and news articles please send email to in.newsletter@srcm.org

© 2015 Shri Ram Chandra Mission ("SRCM"). All rights reserved. “Shri Ram Chandra Mission", "Sahaj Marg", “SRCM”, “Constant Remembrance” and the Mission's Emblem are registered Trademarks of Shri Ram Chandra Mission.This Newsletter is intended exclusively for the members of SRCM. The views expressed in the various articles are provided by various volunteers and are not necessarily those of SRCM.